

**Litteraturliste «Arbeid med språk,
flerspråklighet og flerkulturell kompetanse i barnehagen»
(med muligheter for endringer)**

Emne 1

Obligatorisk litteratur

Studentene forutsettes å gjøre seg kjent med aktuelle styringsdokumenter og lovverk som regulerer arbeidsområdet samt aktuelle meldinger, temahefter og utredninger.

Bae, B. (2005). *Se barnet som subjekt*. (artikkel på nettet) 21 sider

Furu, A., Granholt, M. Moxnes, A. Thoresen, M. (2014). *Å arbeide i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 4, 8,10,11) 59 sider.

Glaser, V., Størksen, I. & Drugli, M.B. (red). (2014). *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. Bergen: Fagbokforlaget. (Side 25 – 46) 26 sider

Hwang, P. & Nilsson, B. (2015). *Gruppepsykologi*. Fagbokforlaget. (kap. 1,2,7,8) 69 sider

Helgesen, A. L. Sjursen, M. & Stordalen, J. (2016). *Psykologi og sosiologi for fagskoleutdanningene*. Oslo: Cappelen Damm. (minus kap. 4 og 5) 168 sider.

Johnstad, T (2022: *Innføring i akademisk skriving Om essay- og oppgaveskriving*. Universitetsforlaget. 170 sider

Kasin O. & Bergflødt S. (2020): *Samfunnsfag for barnehagelærere*. Cappelen Damm Akademisk. 150 sider.

Spernes, K. & Hatlem, M. (2019). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse*. Gyldendal. (kap. 6 og 11) 35 sider

Thoresen, I.T. & Winje, G. (2017). *Religioner, mangfold og etikk i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk. (Side 13 – 111) 97 sider

Nettressurser:

Lovdata.no.

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2002/0005/ddd/pdfv/170251oppdrage.pdf>

Antall sider: 795

Tillegglitteratur:

Andersen, E. S & Swenche. E (2012). *Prosjektarbeid en veiledning for studenter*. 4 Utg. NKI – forlag.

Eide. H & Eide, E. (2017). *Kommunikasjon i relasjoner. Samhandling, konfliktløsning og etikk*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Eidhamar, L. G & Leer- Salvesen, P. (2014). *Nesten som deg selv. Barn og etikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Fennefoss, A. T & Jansen, K. E (2009). *Praksisfortellinger- på vei til innsikt og forståelse*. Bergen: Fagbokforlaget.

Glaser, V. (2018). *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kvello, Ø. (2012). *Oppvekstmiljø og sosialisering*. Oslo: Gyldendal.

Olsen, O. L (2012). *Juss i barnehagen*. Kristiansand: Høgskoleforlaget

Skau, G. M (2011). *Gode fagfolk vokser*. Oslo: Cappelen Damm. 176 sider.

Emne 2

Obligatorisk litteratur

Studentene gjør seg kjent med lovverk og forskrifter som regulerer arbeidsområdet samt aktuelle meldinger, temahefter og utredninger.

Glaser, V., Størksen, I. og Drugli M.B. (red). (2018). *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. Bergen: Fagbokforlaget. 150 sider.

Gunnestad, A. (2019). *Didaktikk for barnehagelærere, en innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. 264 sider

Lamer, K. (2014). *Barnehagen: sosial kompetanse*. T. Nordahl & O. Hansen(red). Dette vet vi om. Oslo: Gyldendal Akademisk. 60 sider .

Nielsen, M. M (2014). *Barnehagen: observasjon og pedagogisk analyse*. T. Nordahl & O.

Fajersson, Karlsson, Becher og Otterstad (red.) (2009). . "Pope,L. Den monokulturelle barnehagediskursen" i *Grip sjansene! Profesjonskompetanse, barn og kulturellt mangfold* Oslo: Cappelen Damm (side 53-63, 11 sider).

Lillemyr, O.F. (2020): *Lek på alvor*. Universitetsforlaget.185 sider

Spernes,K. og Hatlem, M. (2019). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse*. Oslo: Gyldendal Akademiske. (Kapittel 1-3, 65 sider).

Antall sider: 696

Tillegglitteratur

Bjørndal, C. R. P. (2011). *Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Jensen, R. & Karnmo, A. L. (2010). *Å utforske praksis*. Oslo: Cappelen Damm AS.

Lamer, K. (2001). *Du og jeg og vi to. Om å fremme barns sosiale kompetanse*. Teoriboka. Oslo: Gyldendal Akademiske Forlag AS.

Pape, K. (2011). «Æ trur dem søv». Om aktive voksne og sosial kompetanse i barnehagen. Oslo: Kommuneforlaget.

Sørensen, K., Godtfredsen, M., Modahl, M. & Lerdal, B. (2011). Egenledelse i lek og læring. Oslo: Høyskoleforlaget.

Tetzchner, S. V. (2012). Utviklingspsykologi (2 utg.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Ulvund, S. E (2009). Forstå barnet ditt 0 – 8 år. Oslo: Cappelen Damm.

Ulvund, S. E (2012). Forstå barnet ditt 5 – 8 år. Oslo: Cappelen Damm.

Emne 3

Obligatorisk litteratur

Studentene blir kjent med lovverk og forskrifter som regulerer arbeidsområdet samt aktuelle meldinger, temahefter og utredninger.

Alstad, G.T. (2016). *Andrespråk og flerspråklighet i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. 266 sider.

Høigard, A. (2019). *Barns språkutvikling – muntlig og skriftlig*. Oslo: Universitetsforlaget. 251 sider.

Høigard, A., Mjør, I. og Hoel, T. (2009). *Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. 60 sider.

Sand, S. (2019). *Ulikhet og fellesskap*. Oplandske Bokforlag. (kap. 1,2,7) 119 sider

Spernes, K. & Hatlem, M. (2019). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse*.

Gyldendal. (kap. 13) 12 sider

Antall sider: 708

Tillegglitteratur

Anderssen, M. og Bentzen, K. (2016). Flerspråklig utvikling hos barn i barnehagealder. Oslo: Universitetsforlaget.

Bjørndal, C. R. P. (2011). Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Bjerkan, K. M. m.fl. (2013). Ordforråd hos flerspråklige barn. Pedagogiske og spesialpedagogiske utfordringer. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Dalland, O. (2012). Metode og oppgaveskriving for studenter. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Glaser, V., I. S og Drugli M.B. (red). (2018). Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis. Bergen: Fagbokforlaget.

Kibsgaard, S. og Huseby, O. (2014). Norsk som andrespråk i barnehage og småskole. Oslo: Universitetsforlaget.

Hansen, O. H (2014). Dette vet vi om barnehagen: Betydningen av voksen-barn-kommunikasjon. Oslo: Gyldendal akademisk.

Sandvik, M. og Spurkland, M. (2012). Lær meg norsk før skolestart! Språkstimulering og kartlegging i den flerkulturelle barnehagen. Cappelen Damm Akademisk.

Sørensen, K., Godtfredsen, M., Modahl, M. & Lerdal, B. (2011). Egenledelse i lek og læring. Oslo: Høyskoleforlaget.

Tetzchner, S. V. (2012). Utviklingspsykologi (2 utg.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Ulvund, S. E (2009). Forstå barnet ditt 0 – 8 år. Oslo: Cappelen Damm.

Emne 4

Obligatorisk litteratur

Studentene blir kjent med lovverk og forskrifter som regulerer arbeidsområdet samt aktuelle meldinger, temahefter og utredninger.

Gjervan, M., Andersen, C. E., Bleka, M. (2018). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. 178 sider.

Glaser, V. (2018). *Foreldresamarbeid. Barnehage i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget. 143 sider.

Kibsgaard, S. Kanstad, M (2015). *Lek og samspill i et mangfoldsperspektiv*. Bergen: Fagbokforlaget. (minus kap. 8) 148 sider.

Juuso, R. & Eira Bjørn, I. M. (2006). *Temahefte om samisk kultur i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. 20 sider.

Gjervan, M. (2006). *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. 40 sider.

Sand, S. (2019). *Ulikhet og fellesskap. Flerkulturell pedagogikk i barnehagen*. Vallset: Oplandske Bokforlag. (Kap. 3, 4, 5, 6 og 8) 139 sider.

Schram M.& Bergsland M.D. (2021): *Barnehagens møte med kulturelt mangfold*. 78 side.

Nettressurser: <http://nafo.hioa.no/>

Antall sider: 670

Tillegglitteratur:

Andersen, C. E. & Sand, S. (red). (2012). *Utforsking av flerkulturelle praksiser*. Valset: Oplandske Bokforlag.

Bjørndal, C. R. P. (2011). *Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Fajersson, K.E., Karlson, E., Becher, A.A.& Otterstad A.M. (2009). *Grip sjansene!*

Cappelen Akademisk Forlag(side 125 – 142)

Kunnskapsdepartementet (2016). Meld. St.19 (2015-2016). Tid for lek og læring.

Emne 5 Hovedprosjekt

Obligatorisk litteratur

Andersen, E. S & Schwenche, E. (2012). *Prosjektarbeid, en veiledning for studenter*. NKI – forlag.

Johnstad, T (2022: *Innføring i akademisk skrivning Om essay- og oppgaveskriving*. Universitetsforlaget. 170 sider

Hartviksen, M & Kversøy, S. K (2008). *Samarbeid og konflikt – to sider av samme sak. SØT – modellen*. Bergen. Fagbokforlaget.

Tilleggs litteratur

Hennum, B.A og Østreim, S. (2016) *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo, Cappelen Dam Akademiske.

Tholin, K. R (2015) *Profesjonsetikk for barnehagelærere*. Bergen. Fagbokforlaget.

Emne 6

Praksis

Andersen, E. S & Schwenche, E. (2012). *Prosjektarbeid, en veiledning for studenter*. NKI – forlag.

Johnstad, T (2022: *Innføring i akademisk skrivning Om essay- og oppgaveskriving*. Universitetsforlaget. 170 sider

Hartviksen, M & Kversøy, S. K (2008). *Samarbeid og konflikt – to sider av samme sak. SØT – modellen*. Bergen. Fagbokforlaget.

